MAATALOUS

Leipää, maitoa ja lihaa tarvitaan aina, tapahtui mitä tahansa.
VILJELIJÄ JA KARJATILALLINEN MARKO TOMIC, KROATIA

PENTTI VÄISTÖ

Mimmi, Eemeli, Emma, Vesa ja Sari Muikku pyörittävät maatilamatkailuyritystä Italian Toscanassa ja tarjoavat vieraille paikallisia herkkuja.

Usko omiin voimiin on vahva Euroopan maaseudulla

Yhä useampi kuluttaja haluaa ostaa lähellä tuotettua.

Puoti on pieni. Sen oven yläpuolella eivät vilku kirkkaat mainosvalot, eikä ikkunoita ole vuorattu tarjouksilla. Puoti on paikallisten viljelijöiden osuuskunnan omistama.

”Me rakastamme luonnonmukaista, siksi me käymme aina täällä”, sanoo rouva **Christa Barth** Itävallassa.

Alppimaassa kaikki näyttää olevan järjestyksessä. Maaseudulla voidaan hyvin ja uskotaan tulevaisuuteen.

Naapurimaassa Kroatiassa kuva on toisenlainen. Maaseudun maanomistusolot ovat sekavat, miinojakin on vielä siellä täällä. Koneisiin ei tahdo riittää rahaa. Rakennukset ovat keskeneräisiä ja arki on täynnä ongelmia. Silti sielläkin uskotaan tulevaisuuteen.

”Leipää, maitoa ja lihaa tarvitaan aina, tapahtui mitä tahansa”, sanoo viljelijä ja karjatilallinen **Marko Tomic**.

Hän uskoo EU-jäsenyyden vuonna 2013 helpottavan viljelijän asemaa. Toisaalta jäsenyys herättää huolta.

”Ranskalaiset, saksalaiset ja hollantilaiset elintarvikejätit ovat kiinnostuneita pelloistamme. He haluavat ostaa yhteiskunnan omistamat maat. Pelkään, että jäämme nuolemaan näppejämme”, sanoo kroatialainen Tomic.

Täysmaitoa suoraan tonkasta omaan pulloon. Itävallassa ”bio” on yhä kovempi sana.

Marco ja Marica Tomic Kroatiassa uskovat vakaasti, että ruuan tuottamisella elää tulevaisuudessakin.

Laatu ratkaisee

Itävaltalaisella rouva Barthilla on kädessään tyhjä pullo. Siihen hän valuttaa kylällä tuotettua maitoa suoraan tonkasta. Lisäksi hän ostaa leivän, palan kotitekoista makkaraa, kimpaleen sianlihaa, leipää ja joitakin mehuja.

Itävaltalaistuottajien perustaman osuuskunnan puoti on esimerkki siitä, mihin Keski- ja Etelä Euroopassa ollaan yhä enemmän menossa. Sen näkee niin kylillä, kaupungeissa kuin moottoriteiden varsilla olevissa ravintoloissa ja liikennemyymälöissä.

Paikallisuus on läsnä, ja yhä useampi kuluttaja haluaa ostaa elintarvikkeensa mahdollisimman läheltä tuottajaa.

Osuuskuntakaupan hyvätuloiset asiakkaat sanovat, että osa tuotteista on kaupassa jopa halvempia kuin kaupunkimarketeissa, osa kalliimpia.

Heidän mielestään hinnalla ei ole kovin paljon merkitystä. Laatu on tärkeintä.

Viljelysmaita hamuavat suuryritykset taas tarvitsevat suuria volyymejä.

Maailmanlaajuiset vähittäiskauppaketjut myyvät valtavia määriä elintarvikkeita pelkästään omilla merkeillään. Niiden pitää olla edullisia, joten tarvitaan halpaa ja runsaita satoja tuottavaa viljelysmaata.

Tästä syystä muun muassa Slavonian alueen pellot Kroatiassa kiinnostavat.

Lisää maatilamatkailua

Maatilamatkailu näyttäytyy Eurooppaa kiertävälle matkailijalle nousevana trendinä. Agro tourism -kylttejä on paljon. Italia on yksi maatilamatkailun johtavia maita, mutta suunta on ilmeinen muuallakin.

Toscanan alue on Italian tunnetuin maatilalomailun kohde, mutta hyviä paikkoja löytyy myös muun muassa Umbrian alueelta Keski-Italiasta. Siellä maakuntahallinto on tukenut vahvasti yritysten syntyä.

Siellä myös pidetään huoli, että maatilakohteessa tarjottavat elintarvikkeet ovat tilan omia tai lähitiloilta hankittuja. Näin matkailijan kulttuuritietokin lisääntyy.

Samaa konseptia toteutetaan muuallakin: Virossa, Puolassa, Unkarissa, Ranskassa, jopa Kosovossa.

Kaikkialla palvelun keskeinen sisältö koostuu isäntäperheen persoonallisuudesta, läsnäolosta ja paikallisesta tuotannosta yhdistettynä seudun muiden yrittäjien palveluihin.

Bio, bio ja taas bio

Euroopan maaseutua ja elintarvikemarkkinoita tarkkailevalle kulkijalle ei jää epäselväksi, mikä on johtava trendi varsinkin hyvinvoivissa maissa. Se on bio.

Noihin kolmeen kirjaimeen törmää kaikkialla.

Siellä missä ihmiset ovat köyhiä tai vähävaraisia, kaupallisella luonnonmukaisuudella ei ole paljonkaan väliä. Luonnonmukaisuus on itsestään selvää, kun eletään lähes omavaraistaloudessa. Lannoitteisiin ei kerta kaikkiaan ole varaa.

Missä elintaso on korkea, siellä korostuvat myös luonnonmukaisuuden vaatimukset. Hyvin toimeentulevien ihmisten kulutus on selvästi siirtymässä biotuotteisiin.

Väliin jää laaja kohtalaisen hyvin tai huonosti toimeentuleva keskiluokka. Sen suista kilpailevat teolliset ruuan valmistajat, niin sanotut roskaruokatuottajat ja kasvottomat elintarvikejätit.

Usko pärjätä suurtuottajien ja valtavien hintapaineiden puristuksessa tuntuu eri puolilla Eurooppaa olevan kuitenkin vahva.

Yhä useampi maaseutuyrittäjä haistelee markkinoita ja trendejä tarkasti. Markkinoille tarjotaan tuotteita, jollaisia suuret tuottajat eivät kykene tekemään tai joita he pitävät tuotteita kannattamattomina.

Usko ja toivo perustuvat rakkauteen maaseutua kohtaan ja pariin yksinkertaiseen totuuteen.

Aivan kuten Marco Tomicin mainitsemaa leipää, maitoa ja lihaa tarvitaan aina, tarvitaan myös luksusta, kuten italialainen tryffelijalostaja **Paolo Menichini** uskoo.

TUULA KOPONEN
PENTTI VÄISTÖ

EUROOPAN MAASEUDULLA

Toimittajat Tuula Koponen ja Pentti Väistö ovat kiertäneet Eurooppaa viime lokakuusta lähtien ja kirjoittaneet juttusarjaa Euroopan maaseudulla. Sarja on kertonut maaseutuyrittäjistä ja heidän tulevaisuuden näkymistään taloushuolten synkentämässä maanosassa. Sarja päättyy tähän.

Unkari nojaa maatalouteen

Unkari nojaa tulevaisuuden suunnitelmissaan perinteiseen vahvuuteensa maatalouteen.

”Unkari on päinvastaisista väitteistä huolimatta ensisijaisesti maatalousmaa, eikä maataloustuotantoon perustuvaa taloutta tulisi väheksyä. Tulevaisuuden sodat käydään vedestä ja viljelymaista”, muistuttaa pääministeri **Viktor Orbán**.

Hallituksen uusi maatalouden kehittämissuunnitelma vuosiksi 2012–2020 suosii perheviljelmiä ja pieniä maatalousyrityksiä.

Talousvaikeuksissa kahlaava Unkarin keskusta-oikeistolainen hallitus yrittää suunnan muutoksella kohentaa ruuantuotannon omavaraisuusastetta, luoda työpaikkoja maaseudulle ja saada unkarilaiset kiinnostumaan perinteisestä talonpoikaiselämästä.

”Elintarvikemarkkinoidemme ongelma on, että maaseutuväestö ostaa isoista marketeista ruokaa, jonka se voisi tuottaa itse omissa puutarhoissaan. Meidän on rohkaistava ihmisiä syömään hyvää, terveellistä ja unkarilaista ruokaa ulkomailta tuodun roskaruuan sijasta”, Orbán korosta.

Niin sanottu Darány Ignág -suunnitelma sisältää kaikkiaan 42 erilaista ohjelmaa. Tukien määrä EU-tuet mukaan lukien on lähes miljardi euroa.

Ignág Darány oli Unkarin maatalousministeri vuosina 1895–1903 ja 1906–1910.

”Hallitus haluaa yhdistää maatalouden, maaseudun, ruuanjakelun ja ympäristönsuojelun kehittämisen yhdeksi kokonaisuudeksi ja keskittää sen valtion tiukkaan valvontaan”, sanoo puolestaan maaseutuministeri **Sándor Fazekas**.

Unkarin maatalous on kahden ääripään – muutamien isojen ja lukuisten pienten yritysten – käsissä, eikä välimuotoa juuri ole.

TUULA KOPONEN
PENTTI VÄISTÖ

Peruna-neuvonnalle haetaan uutta kuosia

Perunan viljelyneuvontaan haetaan uutta näkökulmaa. Tavoite on antaa viljelijöille tietoa, jonka lähtökohta on perunan ostajan todelliset tarpeet.

Uutta näkökulmaa hakevat yhteistyössä Perunantutkimuslaitos Petla ja Pro Agria.

Kolmivuotisessa hankkeessa kehitetään neuvontaa, jotta viljelijät osaisivat tuottaa kuluttajien tarpeita vastaavaa perunaa ja jotta tuotanto olisi kannattavaa ja kilpailukykyistä.

Laitosten lisäksi projektiin on sitoutunut koko tuotantoketju tutkimuksesta ja neuvonnasta viljelijöihin ja perunayrityksiin.

Projektissa katse suunnataan sekä viljelytekniikkaan että viljelyn seurantaan niin, että lähtökohta on tuotettavan perunan tuleva käyttötarkoitus.

Neuvonnan pohjaksi tuotettavat mallinnuksen ja ennusteet kehitetään todellisten tilojen tuotantokustannuksia ja kannattavuutta analysoimalla.

Pro Agria Keskusten liiton palveluryhmäpäällikön **Sari Peltosen** mukaan tavoitteena on, että tutkimuksessa saatava tieto siirtyisi aiempaa nopeammin tutkijoilta viljelijöiden käyttöön.

Hankkeen rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö. **MT**

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Eviralta venäjänkielinen verkkosivusto

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on avannut venäjänkieliset verkkosivut. Tarjolla on tietoa eläinten, elintarvikkeiden ja kasvien tuonnista ja viennistä.

Sivuilla kerrotaan muun muassa Venäjältä Suomeen tuotavasta puusta ja puisista pakkausmateriaaleista.

Venäjän ja Suomen välillä matkaavat löytävät sivustolta tietoa lemmikkieläinten tuonnista ja viennistä sekä Suomeen tuotavista tuliaisista.

Myös hygieniaosaamistodistusta eli hygieniapassia koskeva tieto on saatavilla venäjäksi.

www.evira.fi/portal/ru/

Robottikäsi poimii marjoja

Brittiläiset tutkijat ovat kehittäneet robottikättä, joka poimisi kypsiä marjoja, kertoo ATL.

Kamerasilmä mittaa infrapunavaloa, mikroaaltoja, terahertsiaaltoja sekä radioaaltoja. Sen jälkeen lähtee signaali prosessoriin. Se arvioi, onko marja riittävän kypsä poimittavaksi.

Mikäli vastaus on kyllä, seuraava signaali kertoo robottikädelle, että marjan voi poimia.

Olympiakomitea vaatii laillisia munia

Lontoon olympialaisissa tarjotaan vain sellaisia kananmunia, jotka on tuotettu EU:n voimassa olevien säädösten mukaan. Näin kampanjoi Olympiakomitea, kertoo Jordbruksaktuellt.

Kaakkois-Suomessa alle 500 maitotilaa

Viime vuonna Kaakkois-Suomessa tuotettu maitomäärä väheni noin miljoonaa litraa. Maitoa tuotettiin 106 miljoonaa litraa.

Tuottajamäärä väheni lähes 50:llä. Heitä on enää 439.

Tuottajaa kohti eniten maitoa tuotettiin Kymenlaaksossa Virolahdella, 270 000 litraa.

LRF ruokayhteistyöhön tavarantoimittajan kanssa

Ruotsin tuottajajärjestö LRF on aloittanut yhteistyön ravintoloiden tavarantoimittajan Martin & Serveran kanssa, kertoo ATL.

LRF:n tavoite on, että ruotsalaista ruokaa tarjottaisiin yhä enemmän ravintoloissa ja suurkeittiöissä.

Martin & Servera puolestaan nostaa ruotsalaista ruokaa esiin markkinoinnissaan.

Mallasohran viljelyvinkit oppaaksi

Mallasohran viljelytekniikasta sekä tuotannon kannattavuudesta ja markkinoista löytyy nyt tuoretta tietoa netistä.

Vilja-alan yhteistyöryhmän laatima mallasohran viljelyopas julkaistiin tällä viikolla VYR:n sivuilla osoitteessa *www.vyr.fi*.

Mallasohraa on viime vuosina tuotettu meillä noin 200 miljoonaa kiloa vuodessa. Kotimainen mallastusteollisuus käyttää siitä puolet.

Vientiin menee sekä mallasohraa että mallasta.

Mallasohran viljelyssä onnistuminen vaatii ammattitaitoa ja suotuisia kasvuoloja.

Oppaan mukaan keskeiset tekijät ovat lohkovalinta, sertifioitu tai muuten laadukas kylvösiemen, typen määrän oikea mitoitus sekä tarpeen mukainen kasvinsuojelu.

Typen määrän hallinnassa on otettava huomioon muun muassa esikasvi. Kaura ja öljykasvit ovat parhaat, viherlannoitusnurmi ja typensitojakasvit eivät sovi.

Oppaassa verrataan mallasohran kannattavuutta muihin viljelykasveihin. Pohjana ovat Pro Agrian Lohkotietopankin tiedot.

Lisäksi kerrotaan mallasohran tuotannosta ja markkinoista muualla maailmassa. Maailmanmarkkinat vaihtelevat vuosittain muun muassa oluen kulutuksen vaihtelun mukaan.

SATU LEHTONEN